

korte mededelingen

Duivensport contra de Havik

In 'Het Vogeljaar' 29 (3):147-148 schreef ik over de postduivenhouder Jo Hendriks uit Twello die klaagde over Haviken en zelfs Sperwers en in korte tijd 15 postduiven verloor. Nu werd op 3 juni 1981 bekend dat van een postduivenvlucht vanuit het Franse Saint Vincent, het neusje van de zalm voor Nederlandse postduivenhouders, uitgelopen is op de grootste ramp van de laatste 20 jaar (zoals de dagbladen dit schreven). Nog geen 2500 van de 51.787, vaak kostbare, postduiven arriveerden op het thuishok. Insiders verwachten dat dit aantal niet veel hoger zal worden. Latere berichten spreken van 28.000 losgelaten postduiven, waarvan er uiteindelijk zo'n 15.000 zouden zijn teruggekeerd. De postduiven verzeilden in een strook regen van 850 km, waarna de een na de ander op drift raakte. Wij herinneren ons de rampvlucht op 19-20 juli 1980 toen van de 4000 geloste Arnhemse postduiven er slechts zo'n 1000 à 1500 terugkwamen. Trouwens in juni 1975 waren twee maal in de 14 dagen duizenden postduiven de dupe van slecht weer. Van de 4300 Limburgse postduiven, die gelost werden in het Franse Bergerac, kwamen er zo'n 4000 dieren niet meer terug. Kort daarop kwamen slechts 1200 dieren van de 12.652 geloste postduiven in Saint Vincent weer terug. In juli 1974 keerden circa 2500 postduiven in onze noordelijke provincies niet terug. Slecht weer wordt steeds als oorzaak genoemd (maar ook erg warm weer levert vaak slachtoffers) en wij vragen ons af of er niet wat lichtzinnig wordt gelost.

Ook Belgische postduiven zijn vaak 'en masse' het slachtoffer van slecht weer. Volgens

Het uitladen van kisten met postduiven op de losplaats.

de heer E. Jennekens, in 1975 voorzitter van de Nederlandse Postduivenorganisatie (NPO), hebben de laatste dertig tot veertig jaar ieder jaar wel één of meer rampvluchten plaatsgevonden. Het merkwaardige is, dat die rampvluchten zich meestal voordeden in de periode tussen 15 mei en 30 juni! Daar zouden eens statistieken van bijgehouden moeten worden. Aan de hand van die gegevens zouden dit soort vluchten misschien voorkomen kunnen worden.

Daar vallen de klachten over de Haviken volkomen bij in het niet en trouwens zo'n doodvermoeide postduif, die niet verder meer kan

Het loslaten van Nederlandse postduiven op een Frans spoorwegemplacement.

komen, zal best wel eens door een Havik kunnen worden gepakt. Maar daar is niet de Havik de schuld aan! De Stichting Marathon-Noord coördineert klachten van gedupeerde duivenhouders. Deze stichting zal eens moeten nagaan waardoor de grootste verliezen worden geleden.

J.T.

Zie ook 'De Jeugdnatuurwachter' 28 (5) : 8 en 't Hupke nr. 23 - juni 1981 : 1-2.

De duivenmelker en zijn 'sport'

Ja... sport tussen aanhalingstekens, want met eerlijke sport heeft dit niets meer te maken; het is velen slechts om het geldelijk gewin te doen.

Woonachtig in Noord-Friesland aan de waddendijk, komen er bij ons in de zomermaanden nogal eens duiven aangedwarfeld: want van vliegen is dan al helemaal geen sprake meer. Doodmoe glijden ze van het rieten dakje naar beneden en ploffen volkomen uitgeput op de grond!

Ook de vogelwachters op de Engelmansplaat moeten nogal eens noodgedwongen doodvermoeide duiven verzorgen.

Je pakt de vogels op en verzorgt ze een paar dagen... of weken als de vogels er heel erg aan toe zijn. Je denkt... zó zouden de duivenmelkers hun vogels eens moeten zien, misschien dat ze dan in de gaten zouden krijgen waarmee ze eigenlijk bezig zijn.

Kijk, zij zullen ook wel vermoeide vogels op de til krijgen, maar de totaal kapotte vogels krijgen ze niet te zien. Het zijn de allersterkten, die terugkeren van een lange vlucht. Niet alleen aan slecht weer: onweersbuien, harde wind, kou en zo voort, vallen de vogels ten offer, neen óók met zeer warm weer krijgen ze het zwaar te verduren. Ze komen in groepjes langs en laten zich met gespreide vleugels en staarten op het fonteinkruis in de poel, die zich voor onze deur bevindt, plat neervallen om te drinken.

Ze zijn dan te moe om weer op te vliegen en moeten er met een schepnet uitgevist worden, om verdrinking te voorkomen. Zo vindt er ieder jaar wel een grote tragedie plaats; zo keerden dit jaar slechts ± 3000 postduiven terug op hun hokken van een vlucht van ± 60.000 vogels.

■ Ad Cameron, Poelhúske, Nesserweg, 9141 TK Wierum F.

Aanvulling

De secretaris van de ICBP, de heer K.W.L. Bezemer, wijst ons er op dat de gegevens die wij over de heer mr. H.E. Smidt van Gelder niet meer up to date waren. Hij is nooit anders dan gewoon lid van de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging geweest, op 14 september 1979 bedankte hij als lid van het Nederlands Comité Bescherming Trekvogels, waarin hij zitting had (evenals enkele andere leden!) namens de Nederlandse Sectie van de ICBP en op 6 december 1979 bedankte hij als lid van de Nederlandse Sectie van de ICBP. Op 20 april j.l. verzochten wij deze ge-

gevens aan de heer Bezemer, maar ontvingen die pas in zijn brief gedateerd 15 mei 1981.

Als aanvulling kan nog vermeld worden dat in 'De Nederlandse Jager' 71(3) van 29 januari 1966 staat vermeld dat de heer Smidt van Gelder geregistreerd is als lid van de Bols-Snippenclub onder nr. 1597 in de periode van 1 oktober 1965 - 31 december 1965, door het schieten van een dublet Houtsnippen. Dus twee Houtsnippen in één schot. Over die periode werden er 47 nieuwe leden geregistreerd uit binnen- en buitenland, die elk een dublet Houtsnippen schoten.

Reactie op 'KNJV-bioloog wil verlenging ganzenjacht'

In 'Het Vogeljaar' 29 (1):73 stond een krantenbericht overgenomen uit de 'Zwolse Courant' van 10 december 1980.

Naar aanleiding van dit krantenbericht ontvingen wij een brief van drs. S. Siebenga van de Koninklijke Nederlandse Jagers Vereniging, gedateerd 26 mei 1981 waarvan we de inhoud hieronder laten volgen:

Aan de Redactie van 'Het Vogeljaar'.

Naar aanleiding van het door u afgedrukte krantenartikelje uit de Zwolse Courant van 10 december 1980, in uw blad 'Het Vogeljaar' (jaargang 29(2),1981), meen ik het volgende te moeten opmerken.

Het krantenartikelje geeft niet juist weer wat er die avond door mij over ganzen en de ganzenjacht naar voren is gebracht. Er wordt o.a. beweerd dat ondergetekende pleit voor een verruiming van de jachtmogelijkheden t.a.v. de 10-uurs regeling. Het tegendeel is echter waar. Ik ben van mening dat de 10-uurs regeling een goede zaak is. Echter, naar aanleiding van vragen die zijn gesteld t.a.v. de bestrijding van ganzenschade middels jacht, is door mij opgemerkt, dat de jager in deze in zijn mogelijkheden wordt beperkt door de 10-uurs regeling.

Verruiming van afschotvergunningen voor het bejagen van ganzen na 10.00 uur op die plaatsen waar schade dreigt te ontstaan, zou enige soulaas kunnen bieden.

Voorts is er door mij op gewezen dat de meeste ganzenschade optreedt na de sluiting van de jacht op ganzen (31 januari). Overname van een krantenbericht zonder eerste bij de betrokkene navraag te doen over de juistheid ervan, beoordeel ik als een onzorgvuldig handelen van de redactie, tenzij het artikel is bedoeld als stemmingmakerij. Hoogachtend, w.g. Drs. S. Siebenga.

In antwoord op deze brief werd de volgende brief verzonden, gedateerd 29 mei 1981:

Geachte heer Siebenga, Vriendelijk dank voor bovenvermelde brief van 26 dezer, welke ik heden van U ontving.

Wij nemen wel vaker krantenberichten in ons tijdschrift op en omdat deze berichten het publiek van inlichtingen verschaffen nemen wij aan dat zonder tegenbericht (door middel van Ingezonden stukken) men met de inhoud accoord kan gaan. Wij kennen overigens de onnauwkeurige berichten in de dagbladen maar al te goed.

Maar U hebt wellicht gezien dat onder het krantenbericht nog eens voor de duidelijkheid verwezen wordt naar De Nederlandse Jager, om zodoende de lezer nader te informeren en deze in de gelegenheid te stellen zich inzake het bericht beter te oriënteren. Van stemmingmakerij is dan ook totaal geen sprake en blijkt hier dus extra zorgvuldig gehandeld te zijn in plaats van onzorgvuldig handelen, zoals U dat stelt.

Ik stel U voor zonder meer de inhoud van Uw brief van 26 dezer in ons tijdschrift af te drukken en een afschrift van Uw en mijn brief te zenden naar de Zwolse Courant. Voor de goede orde vraag ik daarvoor eerst Uw toestemming.

Maar U zult begrijpen dat wij de vele honderden krantenberichten onmogelijk allemaal stuk voor stuk kunnen natrekken en dat als er onjuistheden zijn ontstaan hierop (zoals óók in dit geval) gereageerd zal worden. Met vriendelijke groeten hoogachtend, w.g.j. Taapken.

Drs. S. Siebenga antwoordt hierop in zijn schrijven van 30 juni 1981:

Mijn dank voor uw brief dd. 29 mei 1981. In antwoord op deze brief deel ik u mede dat ondergetekende accoord gaat met uw voorstel mijn brief van 26 mei in uw tijdschrift af te drukken. Ook zijn er geen bezwaren een afschrift van uw en mijn brief te zenden naar de Zwolse Courant. Met vriendelijke groet, w.g. Drs. S. Siebenga.

Aalscholvers

Dit Deense boek over de Aalscholver gaat dieper in op de jarenlange vervolgingen die deze soort heeft moeten ondergaan. En wel omdat ze zich voeden met vis en als een concurrent van de mens worden beschouwd. Ook het 'inblikken' van de Aalscholvers van het Naardermeer staat ons nog helder voor de geest. Inmiddels is dit boek ook voor ons land zeer actueel geworden en gaat de schrijver in op verschillende manieren om de Aalscholvers van visvijvers weg te houden. Enorme slachtingen in kolonies worden er in aangehaald, niet alleen in Denemarken maar ook in Duitsland. De Aalscholver heeft het door alle tijden zwaar te verduren gehad en men heeft maar al te vaak de moordlust op deze dieren botgevierd. Gaskanonnen, netten en stropoppen worden door Kjeld Hansen, de auteur, als afweermiddel genoemd. Er wordt zelfs een heel hoofdstuk aan gewijd 'Vervolgd in heel Europa'. Het voorkomen in andere Europese landen wordt tevens behandeld. Ook de broedbiologie wordt besproken, evenals de trek en de ringgegevens. Het grote aantal foto's, pentekeningen en kaartjes maken het tot een zeer aantrekkelijk boekje, dat naar wij hopen ook binnenkort (bewerkt voor ons land) in de Nederlandse taal zal verschijnen.

Kjeld Hansen: Skarven. 96 pagina's, 100 foto's, vele figuren en pentekeningen (1980). Skarv's Ornithologische serie. Uitg. Skarv Nature Publications, Holte, Denemarken. Prijs Dkr 74,50.

KNNV 80 jaar

Wij feliciteerden de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging al met haar 80-jarig bestaan. Op zaterdag 26 september 1981 wordt dit jubileum gevierd in 'De Meerpaal' te Dronten. Deze reünie bevat een uitgebreid programma, waarbij ook oud-leden en afgevaardigden van andere organisaties, die de KNNV een warm hart toedragen, worden verwacht. Indien men van dranken ($4x = f\ 6,40$), lunch ($f\ 5,60$) en diner ($f\ 11,50$) gebruik wil maken dient men zich vóór 1 september a.s. op te geven aan de Jubileumcommissie 80 Jaar KNNV, Burgemeester Hoogenboomlaan 24, 1718 BJ Hoogwoud en het bedrag van de consumpties waarvan men gebruik wil maken tegelijkertijd over te maken op postrekening 13028 ten name van Bureau KNNV, Hoogwoud N.-H. Introductees zijn welkom. Er is een

milieuemarkt met 120 stands van verschillende verenigingen en exposanten, er worden films gedraaid, er zijn gastsprekers en er is een demonstratie volksdansen onder leiding van mevrouw M. Boehlé van de dansgroep Flevoland. Er worden ongeveer 1500 personen verwacht. De zaal gaat om 9.30 uur open, om 10.45 uur een welkomstwoord door prof. dr. ir. F.H. Fockens, algemeen voorzitter, die circa 19.00 uur deze interessante reünie sluit. 'De Meerpaal' is ook per openbaar vervoer goed bereikbaar. Vraag zondig tijdig een aanmeldingsformulier aan, waarop tijden van verbinding staan vermeld. Telefoon Bureau KNNV, Hoogwoud N.-H. is 02263-1445 waar men alle inlichtingen kan verkrijgen. 'De Meerpaal' is telefonisch bereikbaar: 03210-2114.

Snippen-stickeractie

Ter ondersteuning van hun snippenactie heeft de Stichting Kritisch Faunabeheer minstickertjes laten drukken met het opschrift 'Stop snippenjacht'. Sommigen plakken ze op het watermerk van elk nieuw biljet van f 100,— waarop de Water- en Poelsnip staan afgebeeld.

De stichting schrijft onder meer: Hout- en Watersnip zijn nog steeds in de Jachtwet opgenomen, niet omdat ze schade zouden kunnen veroorzaken, maar omdat het een bijzonder 'sportieve prestatie' vereist om ze te kunnen schieten. Schade of overlast veroorzaakt door snippen is niet bekend, maar door hun zigzagwijze van wegvliegen is het raken moeilijker dan bij recht wegvliegende vogels. Het maken van een doublet (twee vogels in één schot) Houtsnippen wordt door de Bols-Snippenclub zelfs beloond met een certificaat, een speldje, een stropdas en een kruik jenever. De jacht op Hout- en Watersnip kan dus, zo vervolgt het bericht, alleen gezien worden als plezierjacht in de engste zin, waarbij alleen de factor leuk voor de jager telt. Met natuurbeheer heeft de snippenjacht niets te maken. Ook deze stichting vindt dat er een einde moet komen aan de snippenjacht, hetgeen geheel overeenkomt met het standpunt van Vogelbescherming'.

Tevens vindt men nodig dat alle snippensoorten van de Jachtwet naar de Vogelwet overgaan..

De stickertjes zijn te bestellen door overmaking van f 5,— per 100 stuks op girorekening 13093 ten name van Propaganda-fonds SKF, Oosterbeek, onder vermelding 'snippenstickers' en aantal.

Sluitzegels ter gelegenheid van het 80-jarig bestaan der KNNV.

Afschot van Aalscholvers

In verband met de schade, die Aalscholvers veroorzaken op de visvijvers bij Lelystad, heeft een bespreking plaatsgevonden (zie pag.153) op het ministerie van CRM tussen deskundigen van de Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij (OVb), Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders en de afdeling Fauna en Flora van CRM.

Er werd besloten dat in de maanden augustus en september ter verjaging van de Aalscholvers als proef een beperkt afschot van enige tientallen vogels mogelijk is. In een rapport van deskundigen wordt er op gewezen dat alleen de beveiliging van de kwekerij met een afrastering of verhuizing van de kwekerij een afdoende oplossing zal bieden.

Een bioloog, drs. E.R. Osieck, zal onder leiding van een commissie, waarin zitting hebben dr. W.H. van Dobben, dr. G.C. Boere, ing. C.M. Bungeberg de Jong (OVb) en M.R. van Eerden (RltP), nauwkeurig de effectiviteit en de controle van het afschieten moeten nagaan. Deze moet ook controleren in hoeverre andere onderdelen van het experiment helpen. Men wil bijvoorbeeld de Aalscholvers trachten te verjagen door het afschieten van lichtkogels en door vliegtuigen boven de vijvers te laten vliegen. Ook zal worden beproefd enkele visvijvers van kooien te voorzien en andere vijvers met draden te overspannen. Tevens is het idee geopperd om de visvijvers open te stellen voor het publiek.

De heer F.H. Kolb, adjunct-directeur van de OVb (gevestigd te Nieuwegein) pleit ervoor om het aantal broedparen van de Aalscholver terug te brengen tot het in 1978 geteld aantal: 125 broedparen. Volgens krantenberichten heeft de OVb reeds langere tijd vergunning voor het afschieten van meeuwen, duikenden, Blauwe Reigers en Futen bij de viskwekerij. Ook hieraan zou een eind moeten komen, omdat afschieten totaal geen zin heeft. In de jaren vijftig werd de ligging van de grootste viskwekerij in Europa in de Flevopolders voorbereid. In de nabijheid bevindt zich nu de, op één na, grootste aalscholverkolonie van Europa, terwijl op andere plaatsen in Europa deze soort ernstig met sterke achteruitgang wordt bedreigd.

Bij de planning van het stichten van dit grootste visvijvercomplex van Europa had men óók goed rekening moeten houden met de mogelijkheid te doen te krijgen met visetende dieren. Sinds 1961 zijn de visvijvers in gebruik.

In 1978 begonnen zich er Aalscholvers te vertonen. In 1980 brachten 121 ha (van de in totaal 172 ha water, die de OVb-vijvers beslaan) aan het eind van de zomer per ha 44 kg minder vis op dan er was uitgezet. Er zijn 11 vijvers van elk 11 ha (zo groot dus als 2 voetbalvelden). Het terrein van de kwekerijen is 3½ km lang en beslaat ruim 2,2 miljoen m² wateroppervlakte en heeft zo'n 26 km damlengte. Een soort koolconstructie aanbrengen boven de vijvers zou volgens prof. dr. E.A. Huisman, directielid van de OVb en hoogleraar visteelt

en visserij in Wageningen een kleine f 25,- per m² kosten. Totaal zou dat dus minstens 50 miljoen gulden gaan kosten.

In het maandblad 'Vissen' van juni 1981 (pagina's 10-11) schildert R. Wielenga de Aalscholvers wel heel zwart af. 'Dit jaar', zo schrijft hij, 'werd in de week na Pasen 70.000 kg graskarper, dat zijn 15.000 vissen weggehaald door de Aalscholvers'.

Nu is het kweken van de Chinese graskarper, waar het hier nu net om gaat, een geïmporteerde vissoort, die in ons land veel schade aanricht aan onze onderwaterbegroeiing en waterfauna. De soort is vaak niet meer in de hand te houden en wij vragen ons af of het uitzetten van deze Chinese graskarper ten behoeve van de sportvisserij, dat wij bovendien als ernstige faunavervalsing beschouwen, niet veel beter in ons land totaal kan worden stopgezet.

Het is toch een bijzonder vreemde zaak dat een van nature hier thuishorende vogelsoort, die bovendien met ondergang wordt bedreigd, het veld zou moeten ruimen voor een geïmporteerde vissoort, die wij niet kunnen beteugelen. Nog daargelaten dat de pleziervissers zelf voor hun kosten zullen moeten opdraaien, als zij hebben verzuimd bij de aanleg van hun visvijver afdoende rekening te houden met visetende vogelsoorten.

De sportvisserij zou voor haar eigen kosten moeten opkomen, temeer daar een zekere nalatigheid kan worden aangetoond voor wat betreft de vogelafweer op zo'n grootschalige viskwekerij. Nu zal CRM ook nog een financiële bijdrage aan de OVb verstrekken in de personeelskosten, die worden gemaakt bij het verjagen en bejagen van de Aalscholvers.. Het is onbegrijpelijk, dat niet eerst alle verjagingsmethoden in de praktijk terdege zijn onderzocht en maar meteen met schieten 'als proef' is begonnen. Bovendien in een periode dat nog veel Aalscholvers jongen hebben te verzorgen. Elke geschoten Aalscholver zou voor onderzoek (maagonderzoek, maten, gewichten e.d.) in verse toestand beschikbaar moeten worden gesteld aan één van onze grote musea.

Vele organisaties, waaronder de Stichting Mondiaal Alternatief, Stichting Kritisch Faunabeheer en 'Vogelbescherming', hebben zich fel tegen het afschot gekeerd. De afdeling Rechtspraak van de Raad van State heeft op verzoek van de Stichting Kritisch Faunabeheer, om schorsing van de vergunning om op Aalscholvers te schieten door de OVb te Lelystad, afwijzend beschikt, ofschoon aangevoerde argumenten door geen der aanwezige partijen konden worden weerlegd.

Stichting Mondiaal Alternatief vindt dat onder meer rekening gehouden moet worden met de nieuwe EEG-Vogelrichtlijnen. Het laatste woord over de vergunning tot afschot van Aalscholvers is nog niet gesproken, terwijl ook de faunavervalsing door de sportvisserij ongetwijfeld nog ter sprake zal komen...

J.T.